

POSTANOWIENIE

Dnia 16 lipca 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Grzegorzcyk

w sprawie z powództwa J.K.
przeciwko Wyższej Szkole w C.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 16 lipca 2021 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie
z dnia 4 listopada 2020 r., sygn. akt I ACa 506/19,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 4050 (cztery tysiące pięćdziesiąt 00/100) złotych tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Przepis ten odpowiada charakterowi skargi kasacyjnej, będącej nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, o dominującym publicznoprawnym charakterze, przysługującym od orzeczeń wydanych po przeprowadzeniu dwuinstancyjnego postępowania

sądowego, w którym sąd pierwszej i drugiej instancji dysponuje pełną kognicją w zakresie faktów i dowodów. W powiązaniu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. oznacza to, że w skardze kasacyjnej nieodzowne jest powołanie i uzasadnienie okoliczności o charakterze publicznoprawnym, które stanowią wyłączną podstawę oceny pod kątem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (przyczyn kasacyjnych).

Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca Wyższa Szkoła w C. powołała się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej wynikającą z przyjęcia przez Sąd Apelacyjny interpretacji art. 491 § 2 k.c., która - w ocenie skarżącej - nie wynika z wypracowanej wykładni tego przepisu, a co więcej - stoi z nią w sprzeczności.

Przyczyna kasacyjna w postaci oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) stawia skarżącemu szczególnie wysokie wymagania. Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego, powołanie się na oczywistą zasadność skargi zakłada, że dla przeciętnego prawnika podstawy wskazane w skardze *prima facie* zasługują na uwzględnienie. Sytuacja taka w szczególności istnieje wtedy, gdy bez wątplenia wystąpiły uchybienia, na które powołuje się skarżący, jest pewne, że miały one wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia albo podniesione we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zarzuty oczywiście uzasadniają zasadność wniesionego środka zaskarżenia. Oczywiście jest przy tym tylko to, co można dostrzec bez potrzeby głębszej analizy, czy przeprowadzenia dłuższych badań lub dociekań. Zarzucane uchybienia muszą zatem mieć kwalifikowany charakter, dotyczyć konkretnych, powołanych we wniosku przepisów prawa i być dostrzegalne dla przeciętnego prawnika już na pierwszy rzut oka, co skarżący zobligowany jest wykazać (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2000 r., V CKN 1780/00, OSNC 2001, nr 3, poz. 52, z dnia 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001, nr 10, poz. 156, i z dnia 15 czerwca 2018 r., III CSK 38/18, niepubl.).

Z materiału sprawy wynikało, że zasadniczym zagadnieniem z punktu widzenia zasady odpowiedzialności pozwanej była wykładnia i skutki prawne oświadczenia o odstąpieniu od umowy złożonego przez powoda w dniu 14 maja 2012 r., w którym zażądano dokonania wzajemnych rozliczeń na dzień 30 marca

2012 r., a jako podstawę prawną odstąpienia wskazano art. 491 § 2 k.c. Sąd Apelacyjny, wskazując m.in., że w chwili składania oświadczenia o odstąpieniu od umowy powód zrealizował 85% prac, przyjął, iż oświadczenie to dotyczyło tylko prac przezeń jeszcze niewykonanych. Oświadczenie takie ocenił jako skuteczne, uznawszy, że świadczenie powoda jest świadczeniem podzielnym. W przekonaniu Sądu Apelacyjnego, gdy pozwana P. S.A. pozostawała w zwłoce co do części świadczenia przez niezapewnienie frontu robót pozwalającego na dokończenie prac, powodowi przysługiwało uprawnienie do odstąpienia od całej reszty niespełnionego świadczenia.

Z uzasadnienia wniosku przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie wynikało, z jakich przyczyn stanowisko to miałyby być zakwalifikowane jako bezzasadne w stopniu oczywistym i widocznym na pierwszy rzut oka. Podkreślenia wymaga, że dla przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. nie jest wystarczające twierdzenie, że zdaniem skarżącego przyjęta przez sąd drugiej instancji wykładnia prawa koliduje z utrwalonym odmiennym stanowiskiem, lecz wykazanie w drodze odrębnego jurydycznego wyводу, odwołującego się do konkretnych rzeczowych argumentów, że taka sytuacja ma miejsce. Przypomnieć należało zarazem, że wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jego uzasadnienie, stanowi - obok podstaw skargi kasacyjnej i ich uzasadnienia (art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c.) - odrębne i samodzielne wymaganie konstrukcyjne skargi kasacyjnej (art. 398⁴ § 2 k.p.c.), co wynika z jego szczególnej funkcji, polegającej na przekonaniu Sądu Najwyższego, że merytoryczne rozpoznanie skargi kasacyjnej jest uzasadnione z punktu widzenia jej publicznoprawnych, ponadindywidualnych celów. Ocena zasadności podstaw kasacyjnych i wypełniających je zarzutów ma charakter następczy i jest uwarunkowana uprzednim pozytywnym rozstrzygnięciem w przedmiocie przyczyny kasacyjnej. Stosownie do tego, w judykaturze podnosi się konsekwentnie, że rzeczą Sądu Najwyższego nie jest poszukiwanie argumentów na rzecz merytorycznego rozpoznania skargi kasacyjnej w podstawach kasacyjnych i ich uzasadnieniu, jeżeli strona nie powołuje ich we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 29 stycznia 2014 r., II UK 451/13, niepubl., z dnia 5 kwietnia 2017 r., II CSK 688/16, niepubl.,

z dnia 4 lipca 2017 r., III CSK 64/17, niepubl., i z dnia 10 maja 2018 r., I CSK 800/17, niepubl.).

W tym stanie rzeczy, ubocznie jedynie należało zwrócić uwagę, że jakkolwiek kwestia ta nie jest rozstrzygana jednolicie, w orzecznictwie Sądu Najwyższego akceptuje się możliwość zastosowania art. 491 § 2 k.c. w odniesieniu do umowy o roboty budowlane z tym skutkiem, że dopuszczalne jest odstąpienie od tej umowy w odniesieniu do reszty niespełnionego świadczenia, co pociąga za sobą upadek umowy jedynie w odniesieniu do niewykonanej części i eliminuje konieczność rozliczeń na innej podstawie w odniesieniu do zrealizowanej części świadczeń (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 19 marca 2004 r., IV CK 172/03, OSNC 2005, nr 3, poz. 56, z dnia 4 czerwca 2009 r., III CSK 337/08, niepubl., z dnia 13 marca 2013 r., IV CSK 508/12, niepubl. i z dnia 29 listopada 2018 r., IV CSK 378/17, niepubl.; zob. też postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 czerwca 2015 r., V CSK 705/14, niepubl.). Wypowiedzi te zostały w całości pominięte we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 i art. 98 § 1 w związku z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

as]

ke